

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

28.04.2014 г.

Вестник Капитал Daily

✓ Втори пореден месец фирмените кредити отчитат ръст

След година и осем месеца свиване ипотеките се увеличават

Втори пореден месец фирмените кредити отчитат ръст. След година и осем месеца свиване ипотеките се увеличават на месечна база (спрямо предходния месец) и значително по-малко се свиват на годишна (спрямо същия период на миналата година). Заемите с просрочие в обслужването и реструктурираните кредити намаляват в сравнение с февруари, но се увеличават спрямо година по-рано. Това показват данните на БНБ за кредитирането към края на март 2014 г.

Бизнес заеми

Фирмените кредити са се увеличили през март с 259 млн. лв. (0.74%) до 35.5 млрд. лв. Това е второ поредно нарастване, след като през февруари портфейлът нарасна с 320 млн. лв. Заемите за бизнес отчитат ръст и на годишна база (1.6%). Увеличение от подобен порядък този тип кредити отчете последно през септември миналата година. В сегмента на фирменото кредитиране не е необичайно да се получават месечни флукуации в такива обеми поради факта, че пазарът е малък и една по-голяма сделка е достатъчна да се отрази по този начин.

Този път нарастването на корпоративните кредити може да се окаже, че не е резултат на фактори с еднократен ефект, тъй като се отчита за втори пореден месец. Все още обаче е рано за изводи за начало на тенденции на възстановяване на фирменото кредитиране от продължителната ниска кредитна активност. Раздвижването на бизнеса зависи от икономическата среда и предвидимостта ѝ.

По-добър сезон

През март жилищните кредити се увеличават с 66.7 млн. лв. (0.76%) до 8.874 млрд. лв. Дали това нарастване не е еднократно, както декемврийското, заради обратно върнати портфейли от продадени преди време ипотеките и е начало на по-добър сезон ще стане ясно през следващите месеци. Още през март и в началото на този месец от сектора отчитаха нарастващо търсене и интерес към жилищните кредити в сравнение със същия период на миналата година и с предходните месеци, отчитайки и това, че януари и февруари по-принцип са по-слаби месеци като активност.

Очакванията за тази година са за леко раздвижване на жилищното кредитиране, като по-скоро то ще остане около сегашните си нива. Прогнозите са с известна доза неизвестност, предвид, че не е много ясно как пазарът ще реагира на промените в Закона за потребителския кредит, касаещи ипотеките, които влизат в сила след 22 юли тази година.

Дали нарастването на жилищните кредити през март не се дължи основно на обратно изкупени кредити от някоя банка може да се види и при публикуване на отчетите на банките за първото тримесечие (ще бъдат публикувани на 30 април – бел. ред.), когато излизат данните за всяка банка поотделно. При видим ръст на жилищен портфейл на банка в сравнение с предходните тримесечия може да се допусне, че се дължи на върнати в портфейла кредити.

Добра посока на лошите кредити

Лошите и реструктурираните кредити отчитат намаление с 57 млн. лв. (0.59%) спрямо февруари до 9.706 млрд. лв., като спад има по малко и в трите сегмента – жилищни, потребителски и фирмени заеми. От доста време банките усилено отписват и/или продават кредити, които считат за напълно несъбираеми, като по този начин изчистват портфейлите си.

При някои банки този процес е много активен, при други не толкова. Данни за просрочия и необслужвани заеми поотделно за банките няма.

От централната банка посочват, че информацията, публикувана за целите на паричната статистика, не показва общия обем на класифицираните рискови експозиции, както и конкретния дял на необслужваните заеми (с просрочия над 90 дни). Източник на такава информация са публикуваните от БНБ на тримесечна база надзорни данни, според които към края на миналата година обемът им е 9.869 млрд. лв., а делът им в кредитния портфейл е 16.87%, като леко намалява спрямо този в края на септември.

Вестник Сега

✓ Спестяванията са се увеличили с над 3 млрд. лв. за година

3.2 млрд. лв. са спестили домакинствата от март 2013 г. до миналия месец, показват изчисления на база на последните данни на БНБ. В момента натрупаните на влог средства на населението достигат 38.5 млрд. лв. За сравнение в края на март 2013 г. спестяванията са били 35.3 млрд. лв. За последния отчетен месец - от края на февруари до края на март към сумата са прибавени нови 92 млн. лв. Тук обаче освен депозитите на хората влизат и сметките на еднолични търговци, самонаети лица, партии, синдикати, фондации и спортни клубове.

Спестяванията се увеличават, въпреки че лихвите по депозитите вървят надолу. През март банките са продължили да понижават нивата им, стана ясно преди дни от анализ на "Моите пари". 8 от трезорите у нас са понижали лихвите по влоговете между 0.1 и 0.6 процента. Според данните на финансовия портал банките, които досега предлагали възможно най-изгодните лихви, са влошили офертите си. В момента лихвите по депозитите за граждани се движат между 3-4%.

В края на март всички депозити са 57.7 млрд. лв. като за месец са пораснали с 172 млн. лв. Общата сума от спестяванията в момента е по-голяма от раздадените кредити. Към края на март отпуснатите от банките заеми възлизат на 55 млрд. лв. За месец те са се увеличили с 364 млн. лв. Към края на март фирмените кредити отбелязват раздвижване и достигат почти 35.5 млрд. лв. Ръстът им спрямо февруари е 1.7%.

Заемите на домакинства са 18.5 млрд. лв. в края на март и остават на почти същите нива от февруари. За година ръстът също е минимален - 0.3%. В края на март жилищните кредити са 8.8 млрд. лв. и намаляват на годишна база с 0.04%. Потребителските кредити пък са 7.3 млрд. лв. и са с 0.9% повече спрямо март 2013 г.

✓ Фирмите от Северозапада ще кандидатстват с предимство за пари от ЕС

Правителството пуна за обсъждане стратегия за най-бедния регион в Европа, но без финансови разчети

Фирми от най-бедния регион в Европа и у нас - Северозападна България, да кандидатстват приоритетно за пари от новата програма "Иновации и конкурентоспособност", обсъждат в Министерството на икономиката. Идеята е част от мерките за насърчаване на бизнеса в региона, записани в документ с помпозното заглавие "Интегрирана стратегия за прилагане на интегрирани териториални инвестиции в Северозападния район 2014 - 2020 г." Той бе публикуван за обсъждане в края на миналата седмица.

"Ако фирмите защитят тезите си и проектите, по които ще работят, то ние можем да им дадем повече точки при крайната оценка. Общините също могат да помислят как да ги насърчат, но самите те не могат да кандидатстват по програмата за иновации, защото тя е само за бизнеса", обясни за "Сега" зам. икономическият министър Юнал Тасим. По неговите думи краен вариант все още няма, но фирмите и организациите могат да споделят предложенията си с министерството. В момента ведомството довършва черновата на новата програма, която се очаква да бъде представена окончателно през лятото. Друг от вариантите предвижда фирмите от Северозападна България да участват с по-ниско съфинансиране в сравнение с останалите, научи "Сега". Така например, ако в момента те трябва да участват в проекта си с 20% собствени пари, то съотношението може да бъде променено на 10 на сто, обясниха експерти от работната група.

В обхвата на стратегията освен Видин, Враца и Монтана са включени и областите Плевен и Ловеч. В нея се подчертава, че за последните 4 г. населението на района е намаляло с над 18%. Икономическата активност е най-ниската в сравнение с останалите региони, почти няма нови инвестиции и не се развиват иновации. Неразвита инфраструктура, застаряващо население, двойно по-висока от средната за страната безработица, висок процент отпаднали от образование и големи маргинализирани общности са сред основните проблеми на региона, посочени в анализа.

Освен по програмата за иновации и конкурентоспособност, сходни специализирани процедури за региона се предвиждат и по програмите за развитие на селските райони, за развитие на човешките ресурси, както и по програмата за морско дело и рибарство. В най-общо и схематично описаните мерки обаче няма финансови разчети. Очаква се те да бъдат направени евентуално до юни. Маркирани са обаче "ключови" проекти, които да дадат тласък на развитието на района. Такъв например е "Аутопарк-България" във Видин до Дунав-мост 2 - изграждане на интермодален терминал и индустриална зона за производство на автомобили. За Видин е записано и откриване на филиал на Университета Щутгарт. Плевен е включен с "Интеруниверситетски кампус с технологичен парк" и с високотехнологичен онкоцентър и спортно-възстановителен комплекс към него. Предвидени са няколко туристически маршрута, пилотна общинска земеделска кооперация във Видин, комплекс за зелена енергия от биомаса в Мизия. В насоките какви производства да се развиват за Враца е посочен текстилът, за Монтана - храни, мебели и облекло и т.н.

Самата стратегия, както се признава в документа, е разработена без досегашен опит, при липса на заинтересованост от институциите, които засяга, и при липса на връзка между тях. Няма отговор на въпроса дали фирмите и потенциални бенефициенти по програмите от останалите области в страната няма да бъдат дискриминирани по регионален признак. Не е ясно и как би било ограничено недобросъвестно ползване на замисляните преференции.

НОВОСТИ

Програма "Иновации и конкурентоспособност", която се очаква да бъде изпратена за съгласуване в Брюксел през юни, е разделена на няколко части. Първата от тях ще бъде за иновации и модернизация на фирмите, за което ще бъдат отделени 72% от предвидения общ бюджет на програмата от 1.413 млрд. евро. Закупуването на машини и обновлението на предприятията бяха сред топ мерките през изминалия програмен период, като парите по нея свършиха за съвсем кратко време. 25% от парите по програмата ще отидат за мерки за енергийна ефективност.

[Вестник Стандарт](#)

✓ След 3 дни: 10% лихва по данъка за доходите

До месец от НАП ще блокират сметки и заплати на всички, които не платят налога в срок

Наказателни лихви ще плащат всички, които до края на месеца не платят дължимия данък върху доходите си от 2013 г. Три дни остават до 30 април, когато е крайният срок за подаване на годишните данъчни декларации за доходите и за плащане на дължимия данък. Ако декларацията не бъде подадена, глобата е до 500 лв. като размерът ѝ зависи от това с колко дни ще бъде закъснението. Ако сте подали декларацията си, но не сте платили данъка, започва да тече наказателна лихва в размер на основния лихвен процент на БНБ плюс 10 пункта. За последните три месеца - февруари, март и април, ОЛП на БНБ е в размер на 0,04%. Така че наказателната лихва от 1 май ще бъде близка до 10,04%. Ако

нямате пари в брой, разбира се може малко да забавите плащането на налога. Но не се бавете, защото за разлика от други години, сега данъчните много бързо, още в рамките на месец май, ще установят контакт с всички, които не платят в срок данъците си. Стандартната процедура е първо служител на НАП да се обади по телефона на длъжника с любезно напомняне, че трябва да си плати за да не се стигне до принудително събиране. По добре не игнорирайте такава обаждане, защото ако след него пак не платите задължението стартира процедура за принудително събиране. При нея длъжникът първо ще получи официална покана в 7-дневен срок да плати доброволно задължението си. Заедно с това, ако задължението е по-голямо от 5000 лв. и длъжникът не е дал обезпечение, служителите на НАП може да поискат от органите на МВР да не разрешават на длъжника да напуска страната, да се отнеме задграничния му паспорт, както и да уведомят всички органи, които издават лицензии и разрешения за извършване на някакви дейности, за които се изисква удостоверяване на публичните задължения. Ако и след поканата за доброволно плащане в 7-дневен срок длъжникът не погаси задължението си, от НАП пристъпват към принудителното му събиране като най-често запорират банкови сметки и заплати.

✓ **Клисарова: Важно е младите да завършват с професия**

С промени в КТ ще се гарантират стаж и възнаграждение още в гимназиите

Варна. "Не бива да създаваме образовани безработни, а млади хора с такива знания и умения, които да ги реализират на пазара на труда веднага след завършване на гимназия", заяви във Варна министърът на образованието и науката проф. д-р Анелия Клисарова. Тя разкри, че тази година от бюджета са отделени 8,6 милиона лева допълнително за професионално образование.

Подобно подпомагане ще бъде заложено в Закона за професионалното образование и обучение, с готвените промени в него, посочи министърът. „Ще има промени и в Кодекса на труда и в други наредби, така че младите хора да имат условията и да учат, и работят. Това време да им се зачита за стаж и да получават съответно възнаграждение, което да намали социалната зависимост в някои семейства с по-нисък социален статус и да мотивира тези хора да отиват в професионалните училища. Защото е много важно е един млад човек да завърши с професия", отбеляза Клисарова.

"Изготвянето на учебните планове и програми е заложено да се прави заедно с представители на бизнеса. В момента се разработва проект, според който при планиране на бройките и тяхното разпределяне в професионалните школа през следващите 3-4 години ще се прави от общините, заедно с Регионалния инспекторат по образование, училищните директори и представители на бизнеса в съответния регион. По този начин план-приемът ще бъде свързан с нуждите на бизнеса и ще бъдат по-сигурни работните места за завършващите средно образование", добави образователният министър.

Министър Анелия Клисарова се срещна с екипажа на ветрохода „Калиакра“, в който са включени и ученици от Варненската морска гимназия „Св. Николай Чудотворец“. За обучението на 24-мата ученици-практиканти министерството отпусна 50 000 лева. Проф.Клисарова дари учениците с икона на Свети Никола, като им пожела успешно представяне и попътен вятър в международната регата Tall Ships, която ще стартира в предстоящите дни от Варна. В състава на националния отбор, който ще представи страната в престижната надпревара има само едно момиче Денислава, която е победител №1 в морския многобой за миналата година.

Депутатът от БСП и председател на регионалната комисия Борислав Гуцанов за втори път възстановява стажовете за практиканти на учебния ветроход "Калиакра" - преди като председател на общинския съвет, а сега като народен представител от Варна. Той с лични средства подпомогна участието сега на двама практиканти на борда на баркентината в предстоящата надпревара Tall Ships. 1680 лева струва участието на един практикант на борда на "Калиакра". Освен това в надпреварата места в каютите са си купили гости от Русия, Турция, Англия и Америка.

✓ **Три стълба за БГ зеленчуците**

Три финансови стълба ще подкрепят производителите на зеленчуци през следващия програмен период. Той започна да тече от тази година, но реално новите правила ще се прилагат от 2015 до 2020 г. Едната опора за зеленчуците ще са държавните помощи, другата - Програмата за развитие на селските райони, а третата - възможностите за подпомагане чрез директните плащания. Земеделците могат да се възползват и от трите стълба на финансиране, а най-големи помощи могат да вземат стопаните, които са до 40-годишна възраст и решат да се занимават с био земеделие.

Държавните помощи, които ще действат през следващия програмен период, все още са в процес на съгласуване с Европейската комисия. Към този момент е приет и може да се прилага само регламента за de minimis помощите, обясняват експерти на земеделското министерство. По него земеделците могат да се възползват от двойно по-висока субсидия, отколкото досега - 15 000 евро за период от три данъчни години.

Очаква се след 1 юли 2014 г., Европейската комисия да приеме новото законодателство за държавните помощи в земеделието за периода 2015-2020 г., като тенденцията е да се запазят досега действащите правила. Към момента се подпомагат мерки, свързани с инвестиции и намаляване на производствените разходи, както и гарантиране производството на качествени храни чрез постигане на стандарти и осигуряване на качествена земеделска продукция. Държавата плаща и за управление на риска и кризите в земеделието чрез превенция и борба с болести по растенията и животните, както и за мерки за справяне с щети от неблагоприятни климатични събития и бедствия. Има и помощи за съхраняване на генетичните ресурси, местни породи животни и сортове растения, които са база за развитие на земеделието. Фермерите могат да ползват държавни средства и за популяризиране на българската селскостопанска продукция чрез участие в селскостопански изложения и панаири.

Втората сериозна подкрепа, от която могат да се възползват зеленчукопроизводителите, е финансирането по линия на Програмата за развитие на селските райони. Производителите на зеленчуци могат да кандидатстват с проекти по

мерките 4 - Инвестиции в материални активи, 6.1 - Стартова помощ за млади земеделски производители на възраст между 18 и 40 години, 10 - Агроекология и климат, 11 - биоземеделие, 9 - Учредяване на групи и организации на производителите, както и чрез подхода "Лидер". Има и специална тематична подпрограма за малки стопанства, от която ще могат да се възползват по-голямата част от земеделците, които се занимават със зеленчукопроизводство и овощарство. По мярка 4 от новата програма се финансират стопанства и преработвателни предприятия. Те могат да кандидатстват за закупуване на нови машини и оборудване, ново строителство или ремонт на селскостопански сгради и постройки, финансиране на разходи за създаване на трайни насаждения, включително и за финансова помощ за разходи за изготвяне на проекта, инженери, консултанти, разходи за закупуване на земя до 10% от стойността на проекта. Подмярка 4.2 пък дава възможност да се реализират проекти, свързани с преработка на земеделски продукти от преработвателни предприятия или земеделски стопанства. Подмярка 4.3 е за селскостопанска инфраструктура като например за изграждане на нова или ремонт на съществуваща инфраструктура за напояване и отводняване на земеделски земи. Подмярка 4.4 пък ще подпомага непроизводствени инвестиции, свързани с изпълнение на агроекологични ангажименти.

По мярка 6 ще се предоставя стартова помощ за млади земеделски производители на възраст между 18 и 40 години, като финансовата помощ е в размер на 25 000 евро и се предоставя на два транша: след сключване на договор за подпомагане и при изпълнение на определени ангажименти най-рано 3 година след началото на изпълнението на бизнес плана. По две от подмерките на програмата земеделците могат да се възползват от подпомагане до 300 000 евро за развитие на неземеделски дейности, с които да разнообразят основното си занимание.

При третия стълб за подпомагане - директните плащания, има специална схема за подпомагане на производството на качествени плодове и зеленчуци. Финансирането по схемата е изцяло със средства от Европейския фонд за гарантиране на земеделието от бюджета на ЕС. Схемата е насочена към традиционни производства на плодове и зеленчуци - домати, краставици, пипер, ябълки, череши, праскови и нектарини, кайсии и зарзали. За да получат подпомагане, производителите трябва да отглеждат най-малко 4 декара зеленчуци или 5 декара плодове и площите да отговарят на изискванията за добро земеделско състояние. Бюджетът на схемата през настоящата година нараства от 15 млн. лв. на 37 млн. лв., съобщават от земеделското министерство.

Държавни помощи за 2014 г.

Вид и същност	Бюджет
Помощ за застраховки на продукцията	600 хил. лв.
Помощ за качествени семена	1 млн. лв.
Помощ за борба с Доматен миниращ молец	1,8 млн. лв.
Помощ за почвени неприятели по картофите от сем. Телени червеи (Elateridae)	600 хил. лв.
Помощ за контрол на вредителите в трайните насаждения през зимния период	800 хил. лв.
Помощи de minimis	Индивидуален таван от 15 000 евро
Помощ за популяризиране на българската селскостопанска продукция	Без определен бюджет към момента

Държавната помощ за намален акциз върху газьола, използван в земеделието 84 млн. лв. Държавната помощ за извършване на инвестиции в земеделски стопанства чрез преотстъпване на част от корпоративния данък 90 млн. лв. Помощ за компенсирание разходите на земеделските производители за 100% пропаднали площи в резултат на неблагоприятни климатични условия Копирано от standartnews.com

[Вестник Труд](#)

✓ Строиим "Южен поток" през юли

Строителството на българския участък от "Южен поток" ще започне през лятото. Това става ясно от съобщение на сайта на руската компания "Газпром".

Доставката на тръбите за газопровода у нас ще започне през май. Предвижда се строителството на руска територия да започне през юни, а на българска - през юли. Тези въпроси са били обсъдени на съвещание на ръководството на енергийната компания в Москва. Според "Газпром" скоро ще бъде подписан договорът за доставката на оборудването и материалите, за строително-монтажните работи, обучението на персонала и др.

През есента трябва да започне полагането на тръбите по дъното на Черно море, съобщават още от "Газпром". Договорите за морския участък, както и за изграждането на технологичните обекти и за устройството на бреговете участъци в България и Русия, са подписани.

Според разчетите първите доставки на газ по газопровода ще започнат в края на 2015 г. "Само "Южен поток" може да даде на Европа реални допълнителни гаранции за енергийна сигурност", смята шефът на "Газпром" Алексей Милер.

В средата на април обаче Европарламентът прие резолюция, в която призовава Европейската комисия да спре проекта "Южен поток". Тя няма задължителен характер. В нея се иска да бъдат наложени санкции на руските енергийни компании заради Украйна.

След среща с еврокомисаря Гюнтер Йотингер обаче енергийният министър Драгомир Стойнев заяви, че България няма да спира работата по проекта.

✓ Нов план за борба с безработицата сред младите: Кметове и бизнесът решават броя на учениците в клас

И обучението за квалификация ще зависят от работодателите

Кметове на общини, работодателите и регионалните образователни инспекторати ще определят броя на учениците в професионалните гимназии. Това предвижда проект на министерството на образованието (МОН), по който вече се работи. „По този начин план-приемът ще бъде свързан с нуждите на бизнеса и

ще бъдат по-сигурни работните места

за завършващите средно образование”, обясни просветният министър проф. Анелия Клисарова вчера. Новият график ще се прави за следващите 3 – 4 години, а целта е да се намали младежката безработица.

“Не бива да създаваме образовани безработни, а млади хора с такива знания и умения, които да ги реализират на пазара на труда веднага след завършване на гимназия”, заяви още Клисарова.

За да улеснят първите стъпки на младите на пазара на труда, са предвидени и промени в Кодекса на труда, които ще регламентират стажантските договори. На този вид контракт ще могат да бъдат назначавани само младежи, завършили средно или висше образование, които нямат стаж по специалността, която са учили. Договорът ще бъде за период от 6 до 12 месеца, през които младежите ще имат наставник и ще получават минимална заплата.

Вчера Клисарова се срещна с екипажа на ветрохода „Калиакра”, в който са включени и ученици от варненската морска гимназия „Св. Николай Чудотворец”. За обучението на 24-мата ученици министерството отпусна 50 000 лв. В борбата с безработицата от Министерството на труда и социалната политика също обмислят възможността бизнесът да участва в избора на курсове за квалификация. Идеята на социалното ведомство е да следи

какви нови производства по региони предстоят

да бъдат открити и от каква работна сила ще имат нужда работодателите.

Така, ако например в една община се строи шивашка фабрика, докато тя се строи, безработните и неквалифицираните хора ще бъдат обучени за нуждите на новата фирма.

✓ На бизнес форуми: Договаряме китайско участие в БГ проекти

Представители на Българския енергиен холдинг (БЕХ), БДЖ, Българската банка за развитие, зам.-министри и шефове на агенции ще участват в бизнес форуми в Пекин и Шанхай. Те се провеждат от днес до 30 април в рамките на XV сесия на българо-китайската смесена комисия за икономическо сътрудничество. Начело на българската делегация е заместник-министърът на икономиката и енергетиката Красин Димитров, а на китайската - Джун Шан, заместник-министър на търговията и специален представител на Китай по въпросите на външната търговия, съобщиха от Министерството на икономиката и енергетиката.

При посещението на българската делегация ще бъдат обсъдени в подробности въпросите, повдигани в рамките на досегашните официални разговори на най-високо равнище между България и Китай. Очаква се да се определят конкретните проекти за съвместна работа. Ще бъде разгледана възможността за китайско участие в проекти у нас в областта на инфраструктурата, енергетиката, транспорта и индустриалните зони. В края на миналата година Пекин изрази готовност да отпусне кредитна линия за 10 млрд. долара за страните от ЦИЕ.

Китай вече е на второ място след Турция по износ от България, сред страните извън ЕС. През миналата година стокообменът между двете страни е 1.875 млрд. долара, което е увеличение със 7.8% на годишна база. Износът ни е 862 млн. долара (13.1% ръст), а вносът - 1.013 млрд. долара (ръст от 2.9%).

Традиционните български стоки, които се изнасят на азиатските пазари, са вино, мляко и млечни продукти, минерална вода, етерични масла, продукти на машиностроенето и електротехниката. В тази връзка е особено важно да бъдат улеснени процедурите за внос в Китай на хранителни продукти, смятат от министерството.